

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov stranke Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022

2023

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov stranke Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022

Številka: 325-6/2022/15

Ljubljana, 23. februarja 2023

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov politične stranke Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, ki jo je organizirala politična stranka Levica.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poslovanja in izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji.

Računsko sodišče je politični stranki Levica izreklo **pozitivno mnenje** o pravilnosti poslovanja in **pozitivno mnenje** o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji.

Kazalo

1. Uvod	6
1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje	6
1.2 Predstavitev revizije	7
1.2.1 Zbrana sredstva	8
1.2.2 Porabljena sredstva	9
1.2.3 Posojila	10
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje	12
2. Ugotovitve	13
2.1 Pravilnost zbiranja sredstev v skladu z ZVRK	13
2.2 Pravilnost porabe sredstev v skladu z ZVRK	15
2.3 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev	17
2.4 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake	18
2.5 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje	20
3. Mnenje	21
3.1 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji	21
3.2 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji	21

1. Uvod

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Levica (v nadaljevanju: lista Levica) za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) v letu 2022, ki so bile 24. 4. 2022, kot je to določeno v Odloku o razpisu rednih volitev v državni zbor¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 24. 6. 2022.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo, o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti in tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste Levica za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022 je bila politična stranka Levica, Prešernova cesta 3, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: stranka Levica).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati

¹ Uradni list RS, št. 16/22.

² Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13.

⁴ Št. 325-6/2022/2.

⁵ Uradni list RS, št. 122/22.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

⁷ To je do vključno 9. 3. 2022.

⁸ Prvi in drugi odstavek 16. člena ZVRK.

izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v 4 mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 24. 8. 2022.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰.

Po podatkih Državne volilne komisije¹¹ je bila organizator volilne kampanje stranka Levica, odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo pa je bil Luka Mesec. Za pravilnost finančnega in materialnega poslovanja stranke Levica je skladno s 24. členom v povezavi s 30. členom Statuta stranke Levica z dne 12. 6. 2021 odgovoren koordinator stranke.

Odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo in med izvajanjem revizije je bil Luka Mesec, koordinator stranke.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je financiranje volilne kampanje liste Levica za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022.

Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za volilno kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ Podatki Državne volilne komisije, št. 040 - 21/2022 z dne 11. 5. 2022.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje:

- pravočasno odpri in zapri posebni račun ter
- predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva presešla zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presežati 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 19.695,90 EUR¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 EUR, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba, kar znaša 19.695,90 EUR;

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po podatkih iz Poročila o gibanju plač za december 2021 (Uradni list RS, št. 26/22) je povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2021 znašala 1.969,59 EUR.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

- največ v višini 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v skladu s prvim odstavkom 23. člena ZVRK¹⁶, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presežati višine iz 23. člena ZVRK, kar znaša 679.773,20 EUR.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače¹⁷. Organizator volilne kampanje ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb¹⁸.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo in pravilnosti poročanja smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁹, vključno z drugimi oblikami prispevkov²⁰.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah²¹.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022 se je začela 24. 3. 2022 in se je končala 22. 4. 2022 ob 24. uri.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²² uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,

¹⁶ Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri kandidira posamezni kandidat.

¹⁷ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁸ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁹ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

²⁰ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

²¹ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²² Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²³.

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa²⁴.

Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri kandidira posamezni kandidat²⁵. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁶ je bilo na dan razpisa rednih volitev v državni zbor na območju Republike Slovenije 1.699.433 volilnih upravičencev. V 9. volilni enoti je bilo 2.771 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti, v 10. volilni enoti pa je bilo 5.563 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za listo kandidatov ne smejo preseči 679.773,20 EUR²⁷.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo in pravilnosti poročanja smo na pregledanem vzorcu stroškov preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje²⁸. Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa²⁹.

²³ Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²⁴ Četrty odstavek 15. člena ZVRK.

²⁵ Prvi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁶ Število volilnih upravičencev za volitve v državni zbor, 14. 2. 2022, [URL: <https://www.gov.si/novice/2022-02-14-stevilo-volilnih-upravivencev-za-volitve-v-drzavni-zbor/>], 14. 11. 2022.

²⁷ $1.699.433 \text{ volilnih upravičencev} * 0,40 \text{ EUR} = 679.773,20 \text{ EUR}$.

²⁸ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

²⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja in pravilnosti poročanja v zvezi s posojili smo preizkusili obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS³⁰;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 EUR in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³¹;
- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³²;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb³³;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³⁴;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁵.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, in pravilnosti poročanja smo pri vsakem takem prispevku preizkusili njegov obstoj, točnost in popolnost.

³⁰ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³¹ Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

³² Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³³ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁴ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s prvim odstavkom 23. člena ZVRK.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁶, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁷, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene in pravilnosti poročanja smo pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v višini 0,33 EUR za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča.

³⁶ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁷ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

2. Ugotovitve

2.1 Pravilnost zbiranja sredstev v skladu z ZVRK

Stranka Levica je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 133.736,09 EUR pridobila iz virov, ki jih prikazuje Tabela 1.

Tabela 1 Viri zbranih sredstev

Viri zbranih sredstev	Znesek v EUR	Struktura v %
Denarni prispevki	12.546,12	9,4
Druge oblike prispevkov	0	0
Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	121.189,97	90,6
Obresti sredstev avista	0	0
Skupaj	133.736,09	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.a S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica prejela denarni prispevek 2 tujih fizičnih oseb v skupnem znesku 55 EUR in tega zneska ni nakazala v humanitarne namene.

Navedeno ravnanje ni v skladu s šestim in desetim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da organizator volilne kampanje ne sme pridobivati sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih oseb ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1: Poročilo o kampanji (v nadaljevanju: priloga 1), prilogi 5: Seznam prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (v nadaljevanju: priloga 5), in prilogi 6: Seznam nakazil v humanitarne namene (v nadaljevanju: priloga 6), kjer so zbrana sredstva izkazana za 55 EUR previsoko, sredstva, zbrana v nasprotju z ZVRK, in sredstva, nakazana v humanitarne namene, pa za 55 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1., 8. in 9. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določajo, da se v prilogi 1 poroča o skupni višini zbranih sredstev, o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ter o skupnem znesku nakazil prispevkov, ki so dani v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 5 poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, ter s 7. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 5. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 6

poroča o vseh nakazilih prispevkov, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju s tem zakonom, v humanitarne namene.

Ukrep stranke Levica

Stranka Levica je prispevek, zbran v nasprotju z ZVRK, v znesku 55 EUR nakazala v humanitarne namene.

2.1.b S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica dobila brezplačno storitev od organa lokalne skupnosti v nasprotju z ZVRK, in sicer v obliki brezplačnega najema prostorov za izvedbo pogovornega večera³⁸ v ocenjeni vrednosti 60 EUR³⁹, njene denarne protivrednosti pa ni nakazala v humanitarne namene.

Navedeno ravnanje ni v skladu s petim in desetim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da organi lokalne skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogah 1, 5 in 6, kjer so sredstva, zbrana v nasprotju z ZVRK, in sredstva, nakazana v humanitarne namene, izkazana za najmanj 60 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 8. in 9. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 1 poroča o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ter o skupnem znesku nakazil prispevkov, ki so dani v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika ter s 7. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 5. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika.

Ukrep stranke Levica

Stranka Levica je prispevek, zbran v nasprotju z ZVRK, v znesku 60 EUR nakazala v humanitarne namene.

2.1.c Pri preizkušanju pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje od oseb, ki so organizatorju prispevale

³⁸ Najem prostorov za pogovorni večer z naslovom Uporaba obnovljivih virov energije na Krasu, ki je 18. 4. 2022 potekal v prostorih Bunčetove domačije, ki je v lasti lokalne skupnosti.

³⁹ Vrednost smo ocenili na podlagi Pravilnika o oddaji prostorov in opreme v Bunčetovi domačiji v najem in uporabo.

denarna sredstva, nismo mogli pridobiti ustreznih dokazil⁴⁰, na podlagi katerih bi bilo mogoče preveriti, da med donatorji⁴¹, ki so stranki Levica nakazali denarna sredstva v skupnem znesku 125 EUR, ni tujih fizičnih oseb, kar prepoveduje šesti odstavek 14. člena ZVRK.

2.1.d S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili nepravilnost, ki pa je posledica nepravilnosti pri porabi sredstev, zato to ugotovitev predstavljamo v nadaljevanju tega poročila (točka 2.2.c).

2.2 Pravilnost porabe sredstev v skladu z ZVRK

Stranka Levica je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 133.736,09 EUR namenila za kritje stroškov, ki jih prikazuje Tabela 2.

Tabela 2 Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Znesek v EUR	Struktura v %
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	40.091,00	30,0
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	18.149,57	13,6
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	16.282,64	12,2
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	51.114,73	38,2
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	269,12	0,2
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	5.169,31	3,9
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	2.659,72	1,9
Obresti in drugi stroški za posojila	0	0
Skupaj	133.736,09	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.2.a S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica s posebnega računa poravnala stroške v skupnem znesku 1.042,24 EUR, ki ne sodijo oziroma za katere ni bilo izkazano, da sodijo med stroške volilne kampanje, in sicer:

- strošek za hrano in pijačo v znesku 57,20 EUR, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje, saj ni šlo za dejanje volilne kampanje, katerega namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na volitvah;

⁴⁰ V skladu s četrtem odstavkom 29. člena ZVRK računsko sodišče za potrebe izvedbe revizije osebne podatke zbira neposredno od oseb in iz zbirk osebnih podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

⁴¹ Gre za 4 fizične osebe.

- strošek za najem oglasnega prostora v znesku 174,22 EUR, pri katerem nismo mogli potrditi, da so bile storitve opravljene in da je strošek nastal v povezavi z volilno kampanjo, ker nam stranka Levica ni posredovala ustreznih in zadostnih dokazil;
- strošek za oglas na LED-panoju v znesku 54,90 EUR, pri katerem nismo mogli potrditi, da so bile storitve opravljene in da je strošek nastal v povezavi z volilno kampanjo, ker nam stranka Levica ni posredovala ustreznih in zadostnih dokazil;
- strošek za tisk plakatov v skupnem znesku 349,71 EUR, pri katerem nismo mogli potrditi, da so bile storitve opravljene in da je strošek nastal v povezavi z volilno kampanjo, ker nam stranka Levica ni posredovala ustreznih in zadostnih dokazil;
- strošek oglaševanja na radiu v znesku 164,70 EUR, pri katerem nismo mogli potrditi, da so bile storitve opravljene in da je strošek nastal v povezavi z volilno kampanjo, ker nam stranka Levica ni posredovala ustreznih in zadostnih dokazil;
- strošek plačila že plačane upravne takse v znesku 22,60 EUR;
- strošek najema plakatnih mest in plakatiranja v znesku 218,91 EUR, pri katerem nismo mogli potrditi, da so bile storitve opravljene in da je strošek nastal v povezavi z volilno kampanjo, ker nam stranka Levica ni posredovala ustreznih in zadostnih dokazil.

Navedeno ravnanje ni v skladu z drugim odstavkom 15. člena ZVRK, ker omenjeni stroški ne sodijo med stroške volilne kampanje, saj ni šlo za dejanja volilne kampanje, katerih namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na volitvah, ali pa zaradi odsotnosti ustreznih in zadostnih dokazil nismo mogli potrditi, da se nanašajo na volilno kampanjo.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1 in v prilogi 3: Seznam izdatkov (v nadaljevanju: priloga 3), kjer so porabljena sredstva izkazana za 1.042,24 EUR previsoko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v prilogi 1 poročati o skupni višini porabljenih sredstev.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 3 poroča o posameznih izdatkih, ki jih je organizator namenil financiranju kampanje.

2.2.b S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica s posebnega računa poravnala stroške v znesku 230,58 EUR, ki ne sodijo med stroške volilne kampanje, saj so nastali po obdobju volilne kampanje, in sicer stroške najema plakatnih oglasnih mest.

Navedeno ravnanje ni v skladu s četrtem odstavkom 15. člena ZVRK, ker omenjeni stroški ne sodijo med stroške volilne kampanje, saj se nanašajo na obdobje, ki ni obdobje volilne kampanje.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1 in v prilogi 3, kjer so porabljena sredstva izkazana za 230,58 EUR previsoko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika.

2.2.c S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da stranka Levica do 24. 8. 2022, ko je zaprla posebni račun, še ni poravnala stroškov volilne kampanje za uporabo dvorane v znesku 150 EUR.

Navedeno ravnanje ni v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vse stroške volilne kampanje poravnati izključno s posebnega računa.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot nepravilnost pri zbiranju sredstev, saj stranka Levica vseh sredstev, ki jih je namenila za financiranje volilne kampanje, ni zbrala na posebnem računu.

Navedeno ravnanje ni v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vsa finančna sredstva za financiranje volilne kampanje zbrati na posebnem računu.

Navedeni nepravilnosti se odražata tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1, kjer so neplačane obveznosti izkazane za 150 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 5. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določa, da mora organizator volilne kampanje v prilogi 1 poročati o neplačanih obveznostih.

2.2.d S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja presežka zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica izkazala presežek za 1.217,82 EUR prenizko. Višji presežek je nastal zaradi nižjih zbranih sredstev in nižjih porabljenih sredstev.

Napaka se odraža v poročilu o financiranju volilne kampanje v prilogi 1 in v prilogi 6, kjer sta presežek zbranih sredstev in nakazilo presežka zbranih sredstev stranki Levica izkazana za 1.217,82 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 3. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določa, da se mora v prilogi 1 poročati o presežku zbranih sredstev.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 5. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določa, da se v prilogi 6 poroča o nakazilu presežka zbranih sredstev politični stranki.

2.3 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Stranka Levica je posebni račun št. SI56 6100 0002 6948 111 odprla 4. 3. 2022 pri Delavski hranilnici d.d. Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, 1000 Ljubljana in ga zaprla 24. 8. 2022.

2.3.a Pri preveritvi, ali je stranka Levica pravočasno odprla in zaprla posebni račun, nismo ugotovili nepravilnosti.

Stranka Levica je poročilo o financiranju volilne kampanje AJPES predložila 8. 9. 2022.

2.3.b Pri preveritvi, ali je stranka Levica pravočasno predložila poročilo, nismo ugotovili nepravilnosti.

Vsebino in obrazce poročila o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti AJPES na predpisanem obrazcu skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

2.3.c S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Levica predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.4 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka Levica izkazala zbrana sredstva v znesku 133.736,09 EUR in porabljena sredstva v enakem znesku. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke Levica in ugotovljene napake v reviziji prikazuje Tabela 3.

Tabela 3 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

Vsebina	v EUR		
	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV: (1 + 2 + 3 + 4)	133.736,09	(55,00)	133.681,09
1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	12.546,12	(55,00)	12.491,12
1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
1.2 Prispevki, vplačani na posebni transakcijski račun	12.546,12 ¹⁾	(55,00) ²⁾	12.491,12
2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	0	0	0
2.1 Brezplačne storitve	0	0	0
2.2 Izredni popusti	0	0	0
2.3 Prevzem obveznosti	0	0	0
2.4 Druge oblike nadenarnih prispevkov	0	0	0
3. Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni transakcijski račun	121.189,97	0	121.189,97
3.0 Lastna sredstva organizatorja, ki ni politična stranka	0	0	0
3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator kampanje	121.189,97	0	121.189,97
3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
4. Obresti sredstev avista	0	0	0
II. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV: (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	133.736,09	(1.272,82)	132.463,27

Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	40.091,00	(973,42) ³⁾	39.117,58
2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	18.149,57	(219,60) ⁴⁾	17.929,97
3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	16.282,64	(79,80) ⁵⁾	16.202,84
4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	51.114,73	0	51.114,73
5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	269,12	0	269,12
6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	5.169,31	0	5.169,31
7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	2.659,72	0	2.659,72
8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III. PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I–II)	0	1.217,82	1.217,82
IV. NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE	0	0	0
V. NEPLAČANE OBVEZNOSTI	0	150,00 ⁶⁾	150,00
VI. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	0	0	0
VII. SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU KAMPANJE	0	0	0
VIII. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	120,00	115,00 ⁷⁾	235,00
IX. SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	120,00	115,00	235,00

Opomba: ¹⁾ V reviziji ni bilo mogoče potrditi zneska 125 EUR (povezava s točko 2.1.c).

²⁾ Donaciji v skupnem znesku 55 EUR, ki sta bili izločeni, saj donatorja nista slovenska državljana (povezava s točko 2.1.a).

³⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 218,91 EUR, 349,71 EUR, 174,22 EUR in 230,58 EUR, ki so bili izločeni, saj ne sodijo med stroške volilne kampanje (povezava s točkama 2.2.a in 2.2.b).

⁴⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 164,70 EUR in 54,90 EUR, ki sta bila izločena, saj ne sodita med stroške volilne kampanje (povezava s točko 2.2.a).

⁵⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 57,20 EUR in 22,60 EUR, ki sta bila izločena, saj ne sodita med stroške volilne kampanje (povezava s točko 2.2.a).

⁶⁾ Strošek v znesku 150 EUR, ki ni bil plačan (povezava s točko 2.2.c).

⁷⁾ Izračunano na podlagi donacij v znesku 55 EUR (povezava s točko 2.1.a) in brezplačne storitve pravne osebe v ocenjeni vrednosti 60 EUR (povezava s točko 2.1.b).

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

V reviziji smo ugotovili, da je dejanska skupna višina porabljenih sredstev znašala 132.673,27 EUR⁴².

⁴²⁾ 132.463,27 EUR + 60 EUR + 150 EUR = 132.673,27 EUR.

2.5 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida volitev poslancev v Državni zbor⁴³ je listi kandidatov stranke Levica na volitvah poslancev v državni zbor v letu 2022 pripadlo 5 mandatov za poslance v državnem zboru. Prejela je 53.234 glasov, kar predstavlja 4,46 % glede na veljavno število glasovnic, zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v višini 0,33 EUR za dobljeni glas, to je v znesku 17.567,22 EUR⁴⁴.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, kot ga prikazuje Tabela 3, zato ugotavljamo, da ima stranka Levica pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 17.567,22 EUR.

⁴³ Uradni list RS, št. 62/22.

⁴⁴ 53.234 glasov * 0,33 EUR = 17.567,22 EUR.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov politične stranke Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, katere organizator je bila politična stranka Levica.

3.1 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da je politična stranka Levica pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Levica za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, ki ga je predložila politična stranka Levica, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Levici,
2. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si